

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням вченої ради

Інституту педагогіки

НАПН України,

від «05» липня 2021 року,

протокол № 6

Голова вченої ради

О.М. Голузов

ПОЛОЖЕННЯ

**про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації
освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в
Інституті педагогіки НАПН України**

Київ-2021

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення регламентує порядок зарахування результатів неформальної освіти, здобутих здобувачами ступеня доктора філософії, підготовка яких здійснюється у межах освітньо-наукових програм в Інституті педагогіки НАПН України, з метою сприяння академічній мобільності, врахування індивідуальних запитів, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку. Положення також застосовується для зарахування результатів неформальної освіти за умови використання інших кредитних систем на основі здійснення експертного оцінювання й визнання навчальних досягнень, кваліфікацій здобувача шляхом автоматичного трансферу кредитів з використанням європейського трансферу та накопичення кредитів.

1.2. Положення «Про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогіки НАПН України» (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, Постанови Кабінету Міністрів України від 23.13.2013 р. №11341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 25 червня 2020 року), Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, Наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у закладах вищої освіти.

1.3. Відповідно до Закону України «Про освіту» (Стаття 8) особа реалізує своє право на освіту упродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти. Інститут визнає ці види освіти, створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги й заохочують до здобуття освіти.

II. ОСНОВІ ТЕРМІНИ І ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою

освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (далі – ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Кредити присвоюються здобувачам після завершення необхідної навчальної діяльності та досягнення відповідних результатів навчання, що підтверджується належним оцінюванням.

Освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти й здобутих особою результатів навчання (компетентностей). Кваліфікації за обсягом класифікуються на повні та часткові. Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, що можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та, які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів. Результати навчання та формування компетентностей, необхідних для присудження освітніх та/або присвоєння професійних кваліфікацій здобуваються у системі формальної, неформальної чи інформальної освіти.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь і навичок, цінностей, що можуть реалізуватися на практиці та інших компетентностей, набутих у неформальній освіті.

ІІІ. ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЗДОБУТИХ ШЛЯХОМ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

3.1. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством. Право на визнання результатів навчання у неформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

3.2. Зарахування результатів навчання здійснюється на добровільній основі й передбачає підтвердження того, що здобувач/здобувачка вищої освіти досягли позитивних результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він/вона навчаються.

3.3. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, поширюється лише на нормативні дисципліни освітньо-наукових програм, що реалізуються в Інституті педагогіки НАПН України, оскільки вибіркові дисципліни здобувач/здобувачка можуть обирати самостійно в переліку, що дає змогу вивчати те, що є більш пріоритетним і бажаним й забезпечують розвиток індивідуальної освітньої траєкторії.

3.4. Інститут може визнати результати навчання, здобуті у неформальній освіті, в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів передбачених відповідною освітньо-науковою програмою підготовки майбутніх докторів філософії.

3.5. Зарахуванню можуть підлягати результати навчання шляхом неформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені навчальною програмою, силабусом даної навчальної дисципліни.

3.6. Для зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувач подає завідувачу/завідувачці випускового відділу документи:

- заяву (додаток 1);
- завірені у встановленому порядку копії документів, що підтверджують участь здобувача/здобувачки у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи тощо, які підтверджують ті вміння й навички, що здобувач/здобувачка отримали під час навчання). Документи іноземною мовою подаються у перекладі мовою держави, де вони використовуються, нотаріально завірені в установленому порядку);
- опис заходу неформальної освіти (інформаційний лист, запрошення, програма тощо).

3.7. Заяву про зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувачі вищої освіти подають упродовж перших 10 робочих днів від початку семестру для того, щоб у випадку відмови у зарахуванні здобувачі мали можливість пройти підготовку з відповідної дисципліни у повному обсязі.

3.8. Процедура визнання результатів навчання, здобутих у

неформальній освіті, насамперед передбачає: розгляд заяви завідувачем/завідувачкою випускового відділу; рекомендацію на розгляд предметної (циклової) комісії, яка визначає можливість, форми та строки проведення атестації для визнання результатів навчання, які були здобуті у неформальній освіті. Склад, діяльність предметної (циклової) комісії регулюється відповідним Положенням.

3.8. Комісія може рекомендувати: повне або часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної освіти. Повне зарахування результатів неформальної освіти рекомендовано, коли вивчена дисципліна співпадає із запланованими результатами навчання (компетентностями) або має несуттєві відмінності, є наближеною за обсягом і змістом (не менше, ніж на 75 %). Часткове зарахування рекомендовано, коли дисципліну визнають не повністю, і за деякими темами необхідно додатково проводити переатестацію, тоді зарахування дисципліни здійснюється за результатами виконання індивідуального завдання, складеного екзамену або за результатами співбесіди.

3.9. Предметна (циклова) комісія розглядає документи, проводить співбесіду із здобувачем/здобувачкою та/або зараховує результати навчання, або призначає атестацію.

Предметна (циклова) комісія приймає до уваги результати неформального навчання й може присвоїти кредити з дисциплін, що відповідають вимогам відповідно до освітньої програми щодо формування компетентностей. Комісія визначає змістову відповідність результатів неформального навчання та навчальних дисциплін, керуючись переліком компетентностей та результатами навчання, досягнення яких передбачене освітньою програмою здобувача. На основі навчальної програми, силабусу навчальної дисципліни комісія визначає обсяги перезарахування в кредитах ЄКТС.

3.10. Предметна (циклова) комісія визначає метод оцінювання результатів навчання, відповідно до освітньої програми. Здобувач/здобувачка має можливість ознайомитися з програмою навчальної дисципліни й переліком запитань, які виносяться на підсумкове оцінювання. Здобувача/здобувачку ознайомлюють з критеріями оцінювання й правилами оскарження результатів.

3.11. Підсумкова оцінка зазначається відповідно до документу здобувача/здобувачка, що підтверджує участь у заході неформальної освіти. Комісія в обов'язковому порядку визначає підсумкову оцінку за її відсутності в документі (сертифікаті, свідоцтві тощо). У разі відсутності підсумкової оцінки комісія проводить контрольний зріз.

3.12. Предметна (фахова) комісія надає 5 робочих днів для підготовки здобувача/здобувачки до підсумкового контролю знань (з кожної навчальної дисципліни) та 10 робочих днів для написання письмової контрольної роботи (за потребою).

3.13. Підсумковий контроль проводиться у вигляді письмового екзамену. Комісія виставляє підсумкову оцінку за прийнятою шкалою

ЄКТС. За підсумками роботи фахова комісія складає протокол, у якому міститься висновок про повне (часткове) зарахування чи незарахування відповідної навчальної дисципліни. У разі прийняття рішення про повне зарахування здобувач звільняється від вивчення зарахованої дисципліни. Під час повного зарахування результатів неформального навчання зберігають раніше отриману оцінку навчальних досягнень студента (якщо така відображена в документах).

3.14. При наявності сертифікату з іноземної мови на рівні B2 та вище дисципліна «Іноземна мова» обов'язкової частини навчальних планів усіх спеціальностей та рівнів перераховується з підсумковою оцінкою «відмінно».

3.15. За підсумками оцінювання предметна (циклова) комісія оформляє протокол, у якому має бути висновок щодо зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни, вивчення якої здійснювалося у неформальній або інформальній освіті.

3.16. У разі прийняття комісією рішення про зарахування навчальної дисципліни в цілому, завідувач/завідувачка аспірантури вносить до індивідуального плану роботи здобувача/здобувачки: назву зарахованої дисципліни, загальну кількість годин/кредитів, підсумкову оцінку й зазначається підстава щодо зарахування (номер протоколу). Якщо зарахуванню підлягають окремі розділи чи теми – результати атестації з заходу неформальної освіти в обов'язковому порядку враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

У разі негативного висновку комісії про визнання результатів неформальної освіти здобувач має право звернути з заявою про апеляцією до директора Інституту. Директор своїм наказом створює апеляційну комісію у складі заступника з наукової роботи, гаранта програми, завідувача випускового відділу та науково-педагогічних працівників випускового відділу, які не входять до складу предметної (циклової) комісії. Апеляційна комісія за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Всі зміни та доповнення або нова редакція Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради й затверджуються наказом директора Інституту педагогіки НАПН України.

По затвердженні нової редакції Положення попереднє втрачає чинність.

ДОДАТОК 1
Здобувача ступеня вищої освіти

(доктор
філософії) групи _____
(аббревіатура
групи)

(прізвище, ім'я, по батькові
здобувача вищої освіти)

ЗАЯВА

Прошу перезарахувати результати навчання, отримані мною у неформальній освіті навчальної дисципліни _____ (назва дисципліни), кількість кредитів ЄКТС _____, оцінка _____.

Результати навчання отримані мною під час вивчення _____

(он-лайн або очного курсу, у т.ч. курсу іноземної мови; стажування, участі у програмі обмінів; участі у конференції, конкурсі, олімпіаді, тренінгу, семінарі, майстер-класі, бізнес-школі тощо)

Копії документів, що підтверджують результати участі здобувача у заходах неформальної освіти додаються:

(свідоцтво, диплом, сертифікат тощо)

(найменування закладу (підприємства, установи, організації), що видав документ)

Дата подання заяви: _____

Підпис здобувача вищої освіти